

Vrienden van het
AIRBORNE MUSEUM

**Vier miljoen voor modernisering
Airborne Museum**

De Provinciale Staten van Gelderland hebben 1 november van het afgelopen jaar besloten dat zij vier miljoen Euro gaan reserveren voor de verbouwing van het Airborne Museum. Dit bedrag is afkomstig uit extra NUON-dividend over het jaar 2005. In totaal is ca. 5.5 miljoen Euro nodig voor het moderniseringsproject en met deze toezegging van vier miljoen is nu het grootste deel binnen. Voor de overblijvende 1.5 miljoen wordt een beroep gedaan op grote sponsors en op verschillende cultuurfondsen. Nu een groot deel van het benodigde bedrag is toegezegd, kan worden begonnen met het uitwerken van de ontwerpsschetsen en het voorbereiden van de bouw aanvraag.

In 2008 moet worden gestart met de daadwerkelijke bouw en men hoopt het museum dan in 2009 te heropenen. Dat is het jaar waarin het Airborne Museum zestig jaar bestaat en waarin de 65^e herdenking van de Slag om Arnhem plaats vindt.

FOTO: IVAR GOEDINGS

Tijdens de 'Lonsdale wandeling' op 14 oktober van het vorig jaar geeft Chris van Roekel in de tuin achter zijn huis uitleg over de verdediging van de oostzijde van de Perimeter.

**Veel belangstelling
voor 'Lonsdale-excursie' in
het Oosterbeekse Benedendorp**

Eigenlijk was het maximale aantal deelnemers voor de thema-excursie over de Lonsdale Force op 14 oktober jl. op vijftig gesteld. Maar toen zich uiteindelijk meer dan 80 mensen hadden aangemeld, werd besloten niet met twee, maar met drie groepen de route te lopen. Als gidsen traden op Robert Voskuil, Wybo Boersma en Jaap Korsloot.

De deelnemers werden ontvangen in de Oude Kerk, waar de cateringgroep van restaurant Schoonoord voor koffie en thee zorgde. In de kerk gaf Robert Voskuil eerst een korte presentatie over het gebied. Daarna werden gedeelten uit de film 'Theirs is the Glory' vertoond, die in 1945 waren opgenomen in en rond de Oude Kerk. Daarbij was ook de beroemde speech van Lonsdale en na 61 jaar klonk zijn luide stem weer in de Oude Kerk! Hierna volgde de wandeling door de zuidoostelijke sector van de Perimeter. Tijdens de thema-excursie gaf Chris van Roekel voor iedere groep een uitgebreide uitleg over de mortieropstelling die had gestaan op de diep gelegen binnenplaats achter de voormalige smederij van Breman. Foto's van de 'Lonsdale wandeling' staan op de website van de VVAM. Wanneer u op die site 'audio en video' aanklikt, dan kunt u ook een aantal korte fragmenten bekijken van de videofilm die tijdens de excursie is opgenomen. U komt op de site van de VVAM door eerst naar de site van het Airborne Museum te gaan en vervolgens 'Vrienden' aan te klikken.

Social Evening op 2 maart a.s.

Op vrijdag 2 maart a.s zal in het Airborne Museum weer een 'traditionele' Social Evening worden gehouden. Er zal speciale aandacht worden besteed aan de bij Arnhem gebruikte zweefvliegtuigen. De bibliotheek, het archief en het depot zijn open voor bezoekers.

De avond begint om 19.30 uur en wordt afgesloten om ca. 10.00 uur. De organisatie van deze avond is in handen van Bart van Genderen.

Social Evening op 25 april a.s.

Op woensdagavond 25 april organiseert de VVAM in de bovensaal van het restaurant Kleyn Hartensteyn

in Oosterbeek een Social Evening met een speciaal thema. Ons lid Frans Vossenaar zal die avond wat vertellen over zijn onderzoek naar de lotgevallen van de Britse parachutist Leslie Cook. Cook diende in september 1944 bij de 1st Airlanding Anti-Tank Battery. Volgens de officiële bronnen sneuvelde hij op 20 september 1944, maar heeft hij geen bekend graf. Zijn zuster, Mrs. Jenny Good, tracht al vanaf 1984 een antwoord te vinden op de vraag wat er in september 1944 met haar broer Leslie is gebeurd. Naar aanleiding van een oproep van Jenny op internet, heeft Frans Vossenaar zich de afgelopen jaren in dit geval verdiept. Maar ondanks veel onderzoek kan nog steeds geen definitief uitsluitsel worden gegeven over de plaats waar Leslie Cook is gesneuveld en de omstandigheden waaronder dit plaats vond. Frans Vossenaar heeft inmiddels wel een theorie ontwikkeld en hij wil zijn ideeën die avond aan de aanwezige leden voorleggen ter analyse. De avond in Kleyn Hartensteyn begint om 20.00 uur.

Jaarvergadering

De 27^e Algemene Ledenvergadering, tevens jaarvergadering van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum zal worden gehouden op zaterdag 31 maart 2007 in de Concertzaal, Rozensteeg 3 te Oosterbeek, aanvang 14.00 uur.

De agenda ziet er als volgt uit:

Opening

Notulen Algemene Ledenvergadering 8 april 2006

Algemeen Verslag 2006

Financieel Verslag 2006

Begroting 2007

Verslag Kascommissie

Benoeming reservelid Kascommissie

Rondvraag

Sluiting

Ad 3 en 4: Het Algemeen Verslag en het Financieel Verslag krijgt u bij binnenkomst en het Verslag van de kascommissie ligt een half uur voor de aanvang van de vergadering ter inzage bij de ingang van de zaal. U kunt het Algemeen Verslag en het Financieel Verslag ook aanvragen bij de Penningmeester door een aan uzelf gericht envelop met een postzegel van 44 Eurocent in een andere envelop te doen, en die op te sturen naar de heer F. Miedema, Woudstralaan 24, 6862 XE Oosterbeek. Het Algemeen Verslag zal vanaf twee weken voor de vergadering ook op de website te lezen zijn.

Na afloop van de vergadering worden drie films gedraaid over de training van Britse luchtlandingsstroepen tijdens en kort na de Tweede Wereldoorlog. Dit zijn: 'Paratroops' uit 1942, 'Airborne Assault' uit 1945 en 'Pegasus: the story of Airborne Forces' uit 1950.

Foto's van Arnhemse Rijnbrug uit 1944 gevraagd

Het Gelders Archief in Arnhem is op zoek naar foto's van de verkeersbrug in Arnhem, die zijn genomen tussen december 1943 en 17 september 1944. Hoewel het wat vreemd klinkt, zijn er maar enkele foto's van de brug uit die periode bekend. Bij de

FOTO: RAF, COLLECTIE ROBERT VOSKUIJL

Luchtfoto van de Arnhemse Rijnbrug die werd genomen in de middag van 16 september 1944. Het is een van de laatste foto's van de brug voor de slag. De analist die de foto interpreteerde heeft de coördinaten van de zuidelijke oprit met inkt aangegeven.

Duitse inval in Nederland in mei 1940, werd de Rijnbrug in Arnhem door Nederlandse troepen opgeblazen. In 1943 werd de brug herbouwd en op 21 december van dat jaar in gebruik genomen. Door gebrek aan fotomateriaal werd er door burgers in die tijd nog maar weinig gefotografeerd. Het zijn vooral de luchtfoto's, die in de weken voor 17 september 1944 door de geallieerde luchtmacht zijn gemaakt, die een beeld geven van de brug en omgeving vlak voor de slag. Mocht u beschikken grondfoto's uit die periode, neemt u dan contact op met Geert Maassen op het Gelders Archief in Arnhem.

E-mail: g.maassen@geldersarchief.nl.

Expositie over dagboeken van joods meisje

Op 21 december jl. werd in het Airborne Museum een kleine expositie geopend met de titel 'Rose Jacobs, de roos die nooit bloeide'. Rose Jacobs was een joods Duits meisje dat in 1938 met haar familie naar Nederland vluchtte. Toen ook hier de oorlog uitbrak, dook de familie Jacobs onder in Nijmegen en Beek-Ubbergen. Rose hield jarenlang een dagboek bij. Dit is een aangrijpend verslag van een gekooid leven van een jong meisje dat jarenlang opgesloten zat. Enkele maanden voor de bevrijding van Nederland kwam zij door een bombscherf om het leven. De expositie duurt tot 1 april van dit jaar.

Expositie 'De verloren slag'

De jaarlijkse expositie in het Airborne Museum heeft deze keer als onderwerp: de mislukte doorbraak bij Onderlangs en Bovenover in Arnhem op 18 en 19 september 1944. Centraal staan daarbij de gevechten op deze wegen, in de wijk Lombok en rond het St. Elisabeth Gasthuis.

Nadat aanvankelijk het 1^e en het 3^e parachutistenbataljon tevergeefs hadden geprobeerd de eenheden bij de Rijnbrug te bereiken, werd op 19 september nogmaals een poging gedaan om door te breken. Nu werden het 1^e en het 3^e bataljon ondersteund door het 11^e parachutistenbataljon en het 2^e bataljon van het South Staffordshire Regiment. Ook deze poging mislukte, waarna de overlevenden zich terugtrokken op Oosterbeek. De Britten bij de Rijn-

brug moesten uiteindelijk op 21 september de strijd staken. Het mislukken van de doorbraakpogingen op 18 en vooral op 19 september, betekende een keerpunt in de Slag om Arnhem.

Met de expositie 'De verloren slag' wordt geprobeerd een beeld te geven van de strijd in dit deel van Arnhem. De tentoonstelling, die wordt geopend op 20 april en duurt tot 28 oktober, wordt begeleid met een scholenproject, dat momenteel door de educatieve afdeling van het museum wordt ontwikkeld. Het is de bedoeling om op 9 juni a.s. een battlefield-tour te houden in het voormalige gevechtsgebied rond het St. Elisabeth's Gasthuis. Verdere gegevens zullen worden gepubliceerd in het volgende nummer van de Nieuwsbrief en op de website van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum Leden die een bijdrage willen leveren aan deze tour, kunnen contact opnemen met Wybo Boersma, telefoon 0318-639633, e-mail: w.boersma@wxs.nl

'Arnhem Aircrew Memorial'

In de vorige Nieuwsbrief maakten wij melding van de onthulling van een nieuwe monument voor de bemanningen van de geallieerde toestellen die tijdens de Slag om Arnhem omkwamen. Ons lid Arie Jan van Hees uit Eijsden was zo vriendelijk ons nog een aantal aanvullende gegevens te sturen.

Hoewel het monument in verschillende publicaties kortweg het 'RAF monument' wordt aangeduid, is het gedenkteken niet exclusief voor de Royal Air Force. In het verleden heeft de heer Alan Hartley inderdaad het initiatief genomen voor het oprichten van een 'RAF Monument'. Echter, tijdens de voortgang van het project kwam de projectgroep, bestaande uit Alan Hartley, Frans Ammerlaan van de Market Garden Foundation en Arie-Jan van Hees, tot de conclusie dat het beter zou zijn om te spreken over het 'Arnhem Aircrew Memorial'. Het monument herdenkt namelijk ook de bemanningsleden die afkomstig waren uit het Britse Gemenebest, de Verenigde Staten van Amerika en andere 'Allied Aircrew'. Wel toont het monument prominent een adelaar en het embleem van de RAF (de RAF betreurde inderdaad de meeste verliezen).

Bij de totstandkoming van dit gedenkteken heeft ook de Royal Air Force Association een belangrijke rol gespeeld. Gedurende twee jaar heeft Arie-Jan van Hees als vertegenwoordiger van de RAFA nauw samen gewerkt met Frans Ammerlaan en Luitenant-Kolonel Pijpers van de Koninklijke Luchtmacht om dit project tot een succesvol einde te brengen.

Zestig jaar geleden werd KLM toestel 'Arnhem' gedoopt

In 1946 schafte de KLM een aantal nieuwe vliegtuigen van het type Lockheed Constellation aan. Deze waren nodig voor de vluchten naar Amerika en naar het voormalig Nederlands-Indië (het huidige Indonesië). Men besloot het eerste toestel 'Arnhem' te noemen, als herinnering aan de strijd om die stad. Generaal R.E. Urquhart doopte het toestel op 18 september 1946.

Iedere passagier die met deze Constellation vloog,

FOTO COLLECTIE ROBERT VOSKUIL

18 september 1946. Onder grote belangstelling doopt generaal R.E. Urquhart met een fles champagne de KLM Constellation 'Arnhem'.

kreeg een folder met een verklaring waarom men tot deze naamgeving was gekomen. Bijzonder is dat het vliegtuig nog steeds bestaat. De KLM heeft er vanaf 10 september 1946 tot 21 juni 1950 mee gevlogen. Daarna is het nog bij verschillende vliegmaatschappijen in gebruik geweest, om haar vliegende loopbaan te beëindigen in het Aeronautical Museum in Brazilië.

Van de doop van de Constellation is op de website www.dutch-aviation.nl een kort filmpje te zien. 'Historic Years' aanklikken en daarna doorklikken naar 1946. (R.P.F. van Houtum, Arnhem)

Niall's lezing in Aldershot

Op 12 oktober van het vorig jaar hield onze vertegenwoordiger in het Verenigd Koninkrijk, Niall Cherry, twee lezingen over de Slag om Arnhem in het Airborne Forces Museum in Aldershot. De eerste voordracht ging over de gevechten in en om de Van Limburg Stirumschool. Deze school stond ten tijde van de slag aan de oostzijde van de brug in Arnhem en werd verdedigd door manschappen van A en B Troop van het 1st Parachute Squadron Royal Engineers onder bevel van Captain E.M. Mackay en door leden van het 9^e en HQ peloton en van het 3^e Parachute Battalion. Aan de hand van foto's en tekeningen schetste Niall het verloop van de strijd. Na de pauze gaf hij een uiteenzetting over de organisatie van het Royal Army Medical Corps in een Airborne Divisie. Hierbij kwamen zowel de 1e als de 6e Airborne Divisie aan bod.

Als afsluiting was er nog een loterij, waarbij leuke prijzen waren te winnen. Het was een interessante avond, die door ruim 50 mensen werd bezocht. (Eugène Wijnhoud)

Gezocht: Horsa/Hamilcar modificatieplaatjes

Voor een toekomstig artikel ben ik op zoek naar mensen die in het bezit zijn van zogenaamde Horsa/Hamilcar modificatieplaatjes. Dit zijn kleine aluminium plaatjes van ongeveer 5 bij 10 centime-

Activiteiten in 2007

Datum:	Activiteit:	Georganiseerd door:	Toegankelijk voor niet leden:
2 maart	Social Evening in het Airborne Museum	VVAM	ja
31 maart	Algemene Ledenvergadering VVAM	VVAM	nee
14-15 april	Museumweekend	Airborne Museum	ja
25 april	Social Evening in Kleyn Hartensteyn	VVAM	ja
19 mei	Market Garden Excursie I	Airborne Museum	ja
26 mei	Boekenbeurs Airborne Museum	Airborne Museum	ja
30 mei - 3 juni	Excursie Normandië	Airborne Museum	ja
9 juni	Battlefield Tour Onderlangs/Bovenover	VVAM	ja
22-24 juni	Weekend voor leden uit het Verenigd Koninkrijk	VVAM	nee
8 september	Market Garden Excursie II	Airborne Museum	ja
27-30 september	Battlefield Tour Ardennen	Airborne Museum	ja
Medio november	Lezing over de Poolse Para Brigade	VVAM	ja

Aanvullingen en wijzigingen zullen op de website van de VVAM worden vermeld.

4
ter met daarop een aantal nummers. Ze werden in zweeftoestellen gemonteerd wanneer er een modificatie in aangebracht was. Bent u in het bezit van een of meer van deze plaatjes, dan vraag ik u vriendelijk om contact met mij op te nemen. Graag zou ik van u een duidelijke foto en een beschrijving van het opschrift op het plaatje ontvangen. Ook als u mij aanvullende informatie over uw modificatieplaatje kunt geven, dan is die natuurlijk meer dan welkom. (Jeroen Niels, telefoon 06-27511311, e-mail: j.niels2@chello.nl)

Modificatie plaatje uit een Horsa zweefvliegtuig.

FOTO: COLLECTIE PHILIP REINDERS

DE POLEN VAN DRIEL zijn er weer

In 1990 verscheen het boek 'De Polen van Driel', geschreven door George F. Cholewczynski. De publicatie, met als ondertitel 'De 1ste Poolse Onafhankelijke Parachutistenbrigade van generaal-majoor Stanislaw Sosabowski tijdens de Slag om Arnhem - 1944', werd uitgegeven door Lunet in Naarden (Jan en Flora Bouman).

Het manuscript van de Amerikaanse auteur was het eerste dat de ervaringen van Poolse parachutisten

in Driel en Oosterbeek tijdens operatie Market Garden in al zijn details behandelde. De Polen kregen zo het boek dat ze verdienen.

Drie jaar later verscheen de oorspronkelijke Engelse tekst onder de titel 'Poles Apart' bij Sarpedon (New York) en Greenhill Books (Londen).

Sinds lang zijn 'De Polen van Driel' uitverkocht, maar in het jaar waarin generaal Sosabowski en zijn mannen zo nadrukkelijk in het nieuws kwamen (2006), bleken toch nog exemplaren voorradig te zijn. Jan Bouman overleed helaas op veel te vroege leeftijd aan een ernstige ziekte, en bij het inventariseren van zijn nalatenschap kwamen 40 exemplaren van het boek boven water. Het Airborne Museum 'Hartenstein' heeft zich er dankbaar over ontfermd, en de verkoop inmiddels ter hand genomen.

In de tussentijd werd, op 23 september jl., in Warschau 'Rozdarty Naród : Polska Brygada Spadochronowa w bitwie pod Arnhem' gepubliceerd. Het betreft, u vermoedde het al, de Poolse vertaling van het boek van George Cholewczynski.

En zo is de cirkel rond: het begon en eindigt in Nederland. 'De Polen van Driel' telt 152 pagina's, en bevat vele honderden foto's en andere illustraties. Het is verkrijgbaar bij het Airborne Museum in Oosterbeek (en nergens anders!), en kost 20 euro. Een bestelling kan worden gedaan via info@airbornemuseum.com of 026 3337710.

Haast u, want de voorraad is beperkt! (Geert Maassen)

COLOFON

De Nieuwsbrief is een uitgave van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum Oosterbeek (Utrechtseweg 232, 6862 AZ Oosterbeek) en verschijnt vier keer per jaar. Het doel is bekendheid te geven aan het Airborne Museum, de Vereniging Vrienden en de geschiedenis van de Slag om Arnhem.

Telefoon museum: (026) 333 77 10

Redactie: drs. R.P.G.A. Voskuil en W. Boersma

Redactieadres: Utrechtseweg 232, 6862 AZ Oosterbeek, e-mail: vvam@airbornemuseum.org

Penningmeester/ledenadministratie: Frits Miedema, telefoon (026) 333 64 76, e-mail: fymiedema@planet.nl

Coördinatie verzending, archivering & distributie losse nummers: Chris van Roekel, Oosterbeek.

Vormgeving: Hildebrand DTP, Wageningen.

Druk: Drukkerij Verweij Wageningen B.V.